

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу і консалтингу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму

_____ Ковальова О.В.

“ ____ ” _____ 2021 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри туристичного та
готельно-ресторанного бізнесу і консалтингу

Протокол № 15 від “26” травня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ Басюк Д.І.

”РОЗГЛЯНУТО ”

Гарант ОП «Туризм»

Гарант ОП

_____ Кудінова І.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТАТИСТИКА В ТУРИЗМІ**

Спеціальність 242 «Туризм»

Освітня програма «Туризм»

ННІ неперервної освіти і туризму

Розробник: професор, д.е.н., професор Бардаш С.В.

Київ – 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Статистика туризму

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	242 «Туризм»	
Освітня програма	Туризм	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова (вибіркова)	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота)	1	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	3
Семестр	3	5
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>10 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>10 год.</i>
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	<i>58 год.</i>	<i>98 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>32 год.</i>	<i>32 год.</i>
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета: вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх бакалаврів туризму теоретичних знань та практичних навичок статистичної оцінки економічних явищ і процесів туризму, опанування методів статистичного аналізу.

Завдання: вивчення принципів, методів реєстрації, зведення та групування, а також вивчення статистичних закономірностей явищ і процесів у туризмі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- основні категорії статистики;
- порядок організації та проведення статистичного спостереження, його форми, види та способи;
- методику збору та аналізу інформації, необхідної для дослідження індустрії туризму;
- сутність, принципи та процедури зведення та групування статистичних даних;
- сутність, види та порядок розрахунку статистичних абсолютних, відносних та середніх показників;
- характеристики центра розподілу та варіації;
- сутність та складові елементи ряду динаміки, характеристики інтенсивності та основної тенденції розвитку;
- методологічні основи побудови індексів;
- базові поняття й категорії статистики туризму з точки зору попиту, а також класифікацію продуктів і видів діяльності в туризмі;
- місце туризму в системі Національного класифікатора України видів економічної діяльності;
- систему показників статистики туризму;
- статистичну звітність про туристську діяльність та інші джерела інформації в статистиці туризму;
- методологічні основи статистики колективних засобів розміщення;
- функції та порядок побудови індексів у статистичному дослідженні колективних засобів розміщення;
- завдання статистики туристських потоків та їх показники;
- характеристики інтенсивності розвитку та сезонності туристопотоків, а також методи їх вивчення;
- методологічні основи проведення вибіркового обстеження туристських витрат та туристського споживання;

вміти:

- збирати та обробляти статистичну інформацію щодо туристської діяльності;
- організувати та проводити статистичні дослідження попиту та пропозиції туристських послуг;

- зводити та групувати матеріали статистичного спостереження, виявляти зв'язки між окремими явищами та процесами в туризмі, встановлювати та аналізувати їх структуру;
- обчислювати узагальнюючі статистичні показники (абсолютні, відносні, середні) та надавати їх економічну інтерпретацію;
- виконувати статистичну оцінку однорідності зібраного статистичного матеріалу;
- вивчати динаміку явищ і процесів у туризмі, тенденцій і закономірностей їх розвитку;
- аналізувати складні явища та процеси у туризмі, виявляти дії окремих факторів у їх розвитку;
- проводити вибіркове спостереження та перенести його результати на генеральну сукупність.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК6. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК7. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.

ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.

ЗК9. Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно та в команді.

ЗК13. Здатність планувати час та управляти ним;

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК1. Знання та розуміння предметної області своєї професії.

ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці.

ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління.

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для

- повного терміну денної форми навчання;
- скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	ла б	інд	с.р		л	п	лаб	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Основи статистики													
Тема 1. Предмет і метод статистики.	1	6	2	2			2	7	-	-	-	-	7
Тема 2. Статистичне спостереження.	2	14	2	2		6	4	13	-	-	-	6	7
Тема 3. Зведення та групування статистичних даних	3	14	2	2		6	4	13	-	-	-	6	7
Тема 4. Статистичні показники	4	14	2	2		6	4	13	-	-	-	6	7
Разом за змістовим модулем 1		48	8	8		18	14	46	-	-		-	28
Змістовий модуль 2. Методи статистики													
Тема 5. Ряди розподілу та характеристики варіації	5	14	2	2		6	4	13	-	-	-	6	7
Тема 6. Кореляційний аналіз	6	8	2	2			4	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Вибіркове спостереження.	7	10	2	2		2	4	9	-	-	-	2	7
Тема 8. Ряди динаміки.	8	8	2	2			4	7	-	-	-	-	7
Тема 9. Індекси	9	8	2	2			4	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2		48	10	10		8	20	43	-	-		-	35
Змістовий модуль 3. Статистика туризму													
Тема 10. Туризм як об'єкт статистичного вивчення	10	8	2	2			4	7	1	-	-	-	6
Тема 11. Методологічні основи статистики колективних засобів розміщування	11	14	2	2		6	4	15	1	2	-	6	6
Тема 12. Індексні моделі в	12	8	2	2			4	10	2	2	-	-	6

статистиці колективних засобів розмішування													
Тема 13. Статистика туристських потоків	13	8	2	2			4	10	2	2	-	-	6
Тема 14. Аналіз інтенсивності розвитку та сезонності турпотоків	14	8	2	2			4	10	2	2	-	-	6
Тема 15. Статистика туристських витрат і туристського споживання	15	8	2	2			4	9	2	2	-	-	5
Разом за змістовим модулем 3	54		12	12		6	24	61	10	10	-	6	35
Усього годин													
Курсова робота			--		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150		30	30		32	58	150	10	10		32	98

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Базові поняття теорії статистики.	2
2	Організація та особливості проведення статистичного спостереження.	2
3	Загальна методика та окремі процедури статистичного зведення та групування.	2
4	Розрахунки відносних та середніх величин.	2
5	Розрахунки показників розподілу та варіації.	2
6	Розрахунки кореляції статистичних даних.	2
7	Формування вибірки та розрахунок помилок вибіркового спостереження.	2
8	Розрахунок інтенсивності та тенденції розвитку.	2
9	Розрахунок індивідуальних та агрегатних індексів.	2
10	Загальний зміст статистики туризму та напрями статистичних досліджень в туризмі.	2
11	Розрахунок загальних показників діяльності КЗР.	2
12	Оцінка діяльності КЗР за допомогою індексного методу.	2
13	Розрахунок туристичного потоку за окремими критеріями.	2
14	Оцінка динаміки туристичного потоку	2
15	Статистичне дослідження витрат відвідувачів.	2
	Разом	30

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні питання

1. Основні категорії та класифікації у статистиці колективних засобів розміщування.
2. Принципи формування груп у статистиці.
3. Завдання статистики колективних засобів розміщування.
4. Статистичні таблиці: призначення, правила побудови та заповнення.
5. Узагальнюючі характеристики діяльності колективних засобів розміщення.
6. Суть і види статистичних показників.
7. Функції індексів у статистичному дослідженні колективних засобів розміщування.
8. Абсолютні величини.
9. Аналіз динаміки та впливу факторів середньої ціни за один людинодень (ліжко-день).
10. Відносні величини.
11. Зведені індекси та їх системи в статистиці колективних засобів розміщування.
12. Середні величини.
13. Багатофакторні мультиплікаційні моделі в статистиці КЗР та їх аналіз
14. Закономірність розподілу.
15. Системи взаємопов'язаних індивідуальних індексів у статистиці колективних засобів розміщування.
16. Характеристики центру розподілу.
17. Завдання статистики туристських потоків.
18. Характеристики варіації
19. Показники туристопотоків за даними Державної прикордонної служби України.
20. Правило додавання варіацій.
21. Показники туристопотоків за даними звітів КЗР.
22. Види взаємозв'язків.
23. Значення та організація статистичної діяльності в сучасних умовах розвитку туризму.
24. Загальні агрегатні та середньозважені індекси кількісних та якісних показників.
25. Поняття статистики туризму.
26. Взаємозв'язок між індексами та визначення ролі окремих факторів в динаміці складних показників.
27. Предмет і метод статистики туризму.
28. Історія розвитку статистики туризму.
29. Предмет, метод, мета і завдання статистики туризму.
30. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження.
31. Організаційні питання статистичного спостереження.

32. Базові поняття і категорії статистики туризму.
33. Класифікація продуктів і видів діяльності в туризмі.
34. Державні вибіркові опитування відвідувачів щодо визначення обсягу туристських витрат.
35. Середня абсолютна та відносна швидкість розвитку.
36. Визначення туристських витрат та туристського споживання.
37. Виявлення та вимірювання сезонних коливань.
38. Аналіз динаміки та впливу факторів середньої тривалості туру.
39. Вибірковий метод: поняття, види вибірок.
40. Проблеми визначення місця туризму в економіці країни.
41. Види і розрахунок помилок вибірки.
42. Комплексна оцінка сезонності туристопотоків.
43. Використання формул граничної помилки вибірки.
44. Аналіз тенденцій розвитку туристопотоків.
45. Поширення результатів вибірки на генеральну сукупність.
46. Основні та середні характеристики динаміки туристських потоків.
47. Суть і функції індексів.
48. Форми, види та способи спостереження.
49. Напрями статистичних досліджень в туризмі.
50. Сутність статистичного зведення.
51. Державні статистичні спостереження в туризмі.
52. Класифікації та групування в статистиці туризму.
53. Показники туристопотоків за даними суб'єктів туристичної діяльності.
54. Кореляційний аналіз, його завдання. Характер кореляційних зв'язків.
55. Характеристики попиту на послуги суб'єктів туристичної діяльності та їх аналіз.
56. Коефіцієнт кореляції.
57. Факторний аналіз витрат відвідувачів.
58. Суть і складові елементи динамічного ряду.
59. Методологічні основи проведення вибірових спостережень у туризмі.
60. Характеристики інтенсивності динаміки.

Тести для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Предметом статистики є:

- а) кількісна форма масових суспільних явищ;
- б) якісна форма масових суспільних явищ;
- в) кількісна форма масових суспільних явищ у нерозривному зв'язку з їх якісним змістом, що відображається за допомогою статистичних показників;
- г) суспільство, масові суспільні явища.

2. Уявний розтин досліджуваного предмету на складові частини називається:

- а) аналізом;
- б) синтезом;
- в) дедукцією;
- г) індукцією.

3. Уявне поєднання частин явища, пізнання його як єдиного цілого називається:

- а) аналізом;
- б) дедукцією;
- в) індукцією;
- г) синтезом.

4. Рух думки від одиничного до загального, від знання меншого ступеня спільності до знання більшого ступеню спільності називається:

- а) аналізом;
- б) синтезом;
- в) індукцією;
- г) дедукцією.

5. Рух думки від загального до одиничного, від знання більшого ступеня спільності до знання меншого ступеня спільності називається:

- а) аналізом;
- б) синтезом;
- в) індукцією;
- г) дедукцією.

6. Множина об'єктивно існуючих у часі і просторі, одноякісних у певному зв'язку явищ, називається:

- а) статистичним показником;
- б) статистичною сукупністю;
- в) одиницями сукупності;
- г) одиницею спостереження.

7. Ознаки соціально-економічного явища, що не піддаються числовому вираженню, називаються:

- а) атрибутивними;
- б) дискретними;
- в) безперервними;
- г) неістотними.

8. Дискретні ознаки – це:

- а) ознаки, що безпосередньо характеризують якість явищ та не підлягають числовому вираженню;
- б) ознаки, що можуть приймати як цілі, так і дробові значення;
- в) ознаки, що приймають числові значення, які відрізняються одне від одного на певну кінцеву величину (дробове число);
- г) ознаки, що приймають числові значення, які відрізняються одне від одного на певну кінцеву величину (ціле число).

9. Відповідно до класифікації за змістом ознаки сукупності поділяються на:

- а) атрибутивні та кількісні;
- б) істотні та неістотні;
- в) первинні та вторинні;
- г) прямі та непрямі.

10. За ступенем розвитку явища у часі ознаки сукупності поділяються на:

- а) ознаки-причини та ознаки-умови;
- б) ознаки стану та процесів;
- в) ознаки первинні та вторинні;
- г) ознаки перервні та безперервні.

11. Зорганізаційної точки зору розрізняють наступні форми статистичного спостереження:

- а) звітність, спеціально організоване спостереження, експертні оцінки;
- б) звітність, спеціально організоване спостереження, реєстри;
- в) перепис, облік, опитування, спеціальне обстеження;
- г) суцільне і несучільне спостереження.

12. Спосіб отримання статистичних даних, за якого факти або явища, що вивчаються, під час реєстрації підлягають безпосередньому огляду, зважуванню, виміру або підрахунку, називається:

- а) безпосереднім обліком;
- б) опитуванням;
- в) документальним обліком;
- г) звітністю.

13. Спосіб проведення опитування, за якого бланки і вказівки до їх заповнення розсилаються організаціям, що обстежуються, або особам з проханням після їх заповнення повернути установі, яка проводить обстеження, називається:

- а) експедиційним;
- б) самореєстрації;
- в) кореспондентським;
- г) анкетним.

14. Вид несучільного спостереження, коли обстеженню підлягає лише частина одиниць досліджуваної сукупності, що відбираються на основі спеціальних принципів, які дозволяють по частині сукупності, що потрапили до вибірки, характеризувати всю сукупність в цілому, називається:

- а) монографічним обстеженням;
- б) вибірковим спостереженням;
- в) спостереженням основного масиву даних;
- г) моніторингом.

15. Вид несущільного спостереження, за якого обсяг одиниць, що підлягають обстеженню повинен бути не менше, ніж 51% від загального обсягу статистичної сукупності, називається:

- а) вибіркоvim спостереженням;
- б) моніторингом;
- в) спостереженням основного масиву даних;
- г) монографічним обстеженням.

16. Періодичне статистичне спостереження – це:

- а) постійна, систематична реєстрація фактів про зміни в сукупності в міру їх виникнення;
- б) реєстрація фактів з певною періодичністю;
- в) реєстрація фактів в порядку разового обліку, який не підлягає плануванню і є спеціально організованим на будь-який момент часу;
- г) безпосередній облік фактів у міру їх виникнення.

17. До якого виду статистичного спостереження за часом належить реєстрація шлюбів у спеціальних органах:

- а) періодичного;
- б) поточного;
- в) разового;
- г) одиничного.

18. Одиницею статистичного спостереження є:

- а) первинний елемент об'єкта дослідження, який є носієм ознаки, що підлягає реєстрації;
- б) первинна одиниця, від якої одержують інформацію;
- в) статистична сукупність, в якій відбуваються соціально-економічні явища і процеси, що досліджуються;
- г) окремі складові масового суспільного явища, від якого отримують інформацію.

19. Помилками репрезентативності називають:

- а) помилки, які виникають внаслідок неправильного встановлення фактів або неправильного їх запису у формуляр;
- б) помилки, які виникають внаслідок випадкових причин;
- в) помилки, які виникають через несущільний характер спостереження;
- г) помилки, які виникають внаслідок перекручення дійсності респондентами.

20. Перепис населення проводився в період з 10 по 19 січня.

Критичним моментом була 12 година ночі з 9 на 10 січня.

Що повинен зробити реєстратор, якщо він відвідав сім'ю, в якій 11 січня народилася дитина:

- а) внести з відміткою про народження;
- б) не вносити свідчення про новонародженого в переписний лист;
- в) внести без відмітки про народження;
- г) власний варіант відповіді.

21. Статистичне зведення це:

- а) планомірний науково організований збір даних про явища і процеси суспільного життя шляхом реєстрації по заздалегідь розробленій програмі;
- б) вивчення кількісних взаємозв'язків явищ по заздалегідь розробленій програмі;
- в) сукупність прийомів, які дозволяють одержати узагальнюючі статистичні показники як зведені ознаки масових явищ;
- г) кількісна форма масових суспільних явищ у нерозривному зв'язку з їх якісним змістом.

22. До видів статистичних зведень не відносяться:

- а) просте і складне;
- б) централізоване і децентралізоване;
- в) автоматизоване і ручне;
- г) структурне і фактичне.

23. Вид зведення, при якому вся робота щодо обробки первинних даних виконується на місцях, де той чи інший первинний матеріал підлягає обробці в декілька етапів, називається:

- а) простим;
- б) первинним;
- в) централізованим;
- г) децентралізованим.

24. Зведення, при якому обробка та підрахунок матеріалів відбувається за результатами попереднього зведення, називається:

- а) складання;
- б) вторинне;
- в) автоматизованим;
- г) децентралізованим.

25. Статистичне групування - це:

- а) процес створення схожих у тому чи іншому відношенні груп, що здійснюється за наявними статистичними даними;
- б) величина окремих груп або підгруп, виділених за кількісною ознакою;
- в) цифрові дані, що відображають зміну явища у часі або просторі;
- г) сукупність прийомів, які дозволяють одержати загальні статистичні показники як зведені ознаки масових явищ.

26. Групування, за допомогою якого у досліджуваній сукупності явищ відокремлюються однакісні в істотному відношенні групи, називається:

- а) факторним;
- б) типологічним;
- в) структурним;
- г) вторинним.

27. До кратних інтервалів відносяться:

- а) до 10, 10-20, 20-40;

- б) 20-50, 50-110, 110-230;
- в) 50-100, 100-200, 200-300;
- г) 20-50, 20-70, 70 і більше.

28. До нерівних інтервалів відносяться:

- а) 55-60, 60-65, 65 і більше;
- б) до 70, 70-100, 100-130;
- в) 20-80, 80-140, 140-200;
- г) 10-20, 20-40, 40-80.

29. Для розрахунку величини різних інтервалів може застосовуватися формула Стерджеса:

а) $\Delta = \frac{x_{\max} - x_{\min}}{n}$;

б) $\Delta = \frac{x_{\max} - x_{\min}}{1 + 3,322 \lg N}$;

в) $\Delta = \frac{x_{\max} - x_{\min}}{1 + 3,322 \lg n}$;

- г) правильна формула відсутня.

30. У випадку, коли необхідно перегрупувати дані, раніше зведені у не виправдано малі групи, в більш великі типи, необхідно провести:

- а) типологічне групування;
- б) структурне групування;
- в) факторне групування;
- г) вторинне групування.

31. Графічне відображення взаємозв'язку між об'єктом дослідження і системою показників, що характеризують його називають:

- а) статистичним графіком;
- б) статистичною таблицею;
- в) статистичною діаграмою;
- г) статистичним рисунком.

32. Вид наочного відображення і узагальнення даних про соціально-економічні явища за допомогою геометричних образів, рисунків або схематичних географічних карт і пояснювальних підписів до них називають:

- а) статистичним графіком;
- б) статистичною таблицею;
- в) статистичною діаграмою;
- г) статистичним рисунком.

33. Побудова статистичної таблиці складається з наступних етапів:

а) проектування, реструктуризації та заповнення макету статистичної таблиці статистичними даними;

б) збір, проектування та заповнення макету статистичної таблиці статистичними даними;

в) проектування та заповнення макету статистичної таблиці статистичними даними;

г) реструктуризації та заповнення макету статистичної таблиці статистичними даними.

34. Якщо при заповненні таблиці клітинка не підлягає заповненню проставляється позначка:

- а) – ;
- б) X ;
- в) ... ;
- г) 0,00.

35. Якщо при заповненні таблиці немає відомостей про розмір (розповсюдженість) явища, у відповідній клітині проставляється позначка:

- а) – ;
- б) X ;
- в) ... ;
- г) 0,00.

36. Якщо при заповненні таблиці у клітині відсутнє явище, то у відповідній клітині проставляється позначка:

- а) – ;
- б) X ;
- в) ... ;
- г) 0,00.

37. Графічні зображення на площині круга називають:

- а) секторні діаграми;
- б) стрічкові діаграми;
- в) площинні діаграми;
- г) статистичні ламані.

38. Діаграми, що базуються на ідеї площин, двомірних геометричних фігур, називаються:

- а) секторними діаграмами ;
- б) стрічковими діаграмами ;
- в) площинними діаграми;
- г) статистичними ламаними.

39. Для зображення сезонних коливань найчастіше використовуються:

- а) секторні діаграми;
- б) стрічкові діаграми;
- в) радіальні діаграми;
- г) шарові діаграми.

40. Сполучення схематичної географічної карти з діаграмою (стовпчиковою, квадратною, фігурною тощо) називають:

- а) картограмою;
- б) квадратною діаграмою;

- в) картодіаграмою;
- г) графічним знаком Варзара.

41. Статистичний показник – це:

- а) цифровий вираз, який відображає розмір певного явища у відповідній йому конкретній формі;
- б) цифровий вираз розміру певного суспільного явища;
- в) показник, який відображає відношення між розмірами суспільних явищ в абстрактній формі;
- г) показник, який відображає кількісні і якісні характеристики окремої одиниці сукупності.

42. Показники, які характеризують чи величину всієї сукупності або її частини, чи сумарну величину деякої ознаки всієї сукупності або її частини належать до:

- а) показників обсягу;
- б) показників рівня;
- в) індивідуальних показників;
- г) узагальнюючих показників.

43. Співвідношення окремих частин цілого, одна яких приймається за базу порівняння в межах однієї сукупності, і – це характеристика відносної величини:

- а) структури;
- б) інтенсивності;
- в) координації;
- г) порівняння.

44. Для визначення загального підсумку обсягів виробництва продукції, яка має декілька різновидів, використовуються:

- а) відносна величина координації;
- б) комплексний вимірник;
- в) натуральні вимірники;
- г) умовно-натуральні вимірники.

45. Відношення між різнойменними показниками характеризує відносна величина:

- а) динаміки;
- б) структури;
- в) інтенсивності;
- г) порівняння.

46. Відносні показники не можуть бути:

- а) індивідуальними;
- б) узагальнюючими;
- в) середніми;
- г) первинними.

47. Визначити в якому варіанті наведена відносна величина координації:

- а) питома вага відмінників серед студентів п'ятого курсу становить 37 %;

- б) на 100 відмінниць-дівчат припадає 65 відмінників-хлопців;
- в) обсяг виробництва майонезу “Лагідний” на ВАТ “Харчпродукт” становить відносно ТзОВ “Консервпрод” 37 %;
- г) частка працівників пенсійного віку на ТзОВ “Магнолія” становить 39 %.

48. Вибрати з наведених тверджень неправильне:

- а) первинні статистичні показники визначаються шляхом зведення і групування даних;
- б) первинні статистичні показники є адитивними;
- в) первинні статистичні показники не можна підсумовувати;
- г) первинні статистичні показники подаються у формі абсолютних величин.

49. Відносна величина, яка характеризує зміну явищ і процесів у часі, – це:

- а) відносна величина порівняння;
- б) відносна величина координації;
- в) відносна величина інтенсивності;
- г) відносна величина динаміки.

50. За умови, якщо базова величина приймається за 1000, відносні показники виражаються в таких одиницях, як:

- а) умовно-натуральних;
- б) коефіцієнти;
- в) проміле;
- г) продециміле.

51. Середньою величиною показника сукупності називають:

- а) типовий розмір ознаки сукупності;
- б) характеристика ознаки, що знаходиться по центру ряду розподілу;
- в) показник, що характеризує відношення окремих величин у сукупності;
- г) повторюваний результат багаторазових вимірювань однієї і тієї ж ознаки.

52. Вимогою типовості середньої величини є:

- а) середня не повинна підпадати під дію випадкових коливань;
- б) сукупність об'єктів повинна бути якісно однорідною;
- в) середня повинна обчислюватись за всім колом явищ;
- г) обсяг сукупності повинен бути достатньо великим.

53. На основі степеневі функції розраховується середня:

- а) арифметична;
- б) гармонійна;
- в) квадратична;
- г) геометрична.

54. Ознакою, яка ділить ранжирований ряд розподілу на дві рівні частини, називають:

- а) середньою;

- б) дисперсією;
- в) модою;
- г) медіаною.

55. Абсолютну міру варіації ознаки в статистичній сукупності характеризує:

- а) розмах варіації;
- б) середнє лінійне відхилення;
- в) середнє квадратичне відхилення;
- г) дисперсія.

56. Наближену оцінку ступеня варіації в сукупності дає:

- а) дисперсія;
- б) лінійний коефіцієнт варіації;
- в) квадратичний коефіцієнт варіації;
- г) коефіцієнт осциляції.

57. Сукупність буде вважатися однорідною при такій величині коефіцієнта осциляції:

- а) 0,6;
- б) 1,0;
- в) 1,5;
- г) 2,0.

58. Варіація в сукупності вважається низькою при такому значенні лінійного коефіцієнта варіації:

- а) 55 %;
- б) 42 %;
- в) 33 %;
- г) 20 %.

59. Середня величина буде вважатися типовою для сукупності, якщо значення квадратичного коефіцієнта варіації становить:

- а) 12 %;
- б) 24 %;
- в) 36 %;
- г) 52 %.

60. Ознаку, яка найчастіше зустрічається у ряді розподілу, називають:

- а) середньою.
- б) дисперсією.
- в) модою.
- г) медіаною.

61. Вид статистичного спостереження, за якого обстеженню підлягає лише частина одиниць сукупності:

- а) суцільне;
- б) несуцільне;
- в) звітне;
- г) експедиційне.

62. Вид несучільного спостереження, за якого відбір одиниць проводять на основі науково-обґрунтованих правил відбору:

- а) монографічне;
- б) анкетне;
- в) основного масиву;
- г) вибіркоче.

63. Вид несучільного спостереження, який застосовують для визначення загальних характеристик явища:

- а) монографічне;
- б) анкетне;
- в) основного масиву;
- г) вибіркоче.

64. Вид статистичного спостереження, який забезпечує найменші затрати праці, коштів і часу на збір інформації:

- а) обстеження основного масиву;
- б) суцільне;
- в) звітне;
- г) вибіркоче.

65. Спосіб відбору одиниць до вибіркової сукупності через рівні проміжки:

- а) типовий;
- б) простий;
- в) механічний;
- г) серійний.

66. Малими вибірками називають вибіркочі сукупності з обсягом одиниць спостереження:

- а) до 30-ти;
- б) до 50-ти;
- в) до 70-ти;
- г) до 100-а.

67. Спосіб випадкового відбору, який передбачає попередній розподіл генеральної сукупності на групи за певною ознакою:

- а) простий;
- б) механічний;
- в) типовий;
- г) серійний.

68. Властивість вибіркової сукупності відтворювати характеристики генеральної сукупності називають:

- а) ідентичністю;
- б) типовістю;
- в) уніфікованістю;
- г) репрезентативністю.

69. Вивчення 20-ти % вибірки скорочує обсяг робіт у порівнянні з суцільним спостереженням:

- а) у 15 разів;
- б) у 10 разів;
- в) у 20 разів;
- г) у 25 разів.

70. Помилку вибірки, яка характеризує середнє квадратичне відхилення по всіх показниках сукупності називають:

- а) граничною;
- б) середньою;
- в) випадковою;
- г) систематичною.

71. Рядом динаміки називається:

- а) ряд даних, розміщених у певній послідовності;
- б) ряд, що відображає інтенсивність поширення явища за певний період;
- в) це послідовність чисел, які характеризують зміну того чи іншого явища за певний період часу;
- г) це перелік явищ та числових даних, що їм відповідають.

72. Рівнем ряду називають:

- а) числові дані того чи іншого показника ряду динаміки;
- б) перелік хронологічних дат або інтервалів часу;
- в) явища, які потребують дослідження;
- г) відповіді а і б.

73. Часом ряду є:

- а) числові дані того чи іншого показника ряду динаміки;
- б) перелік хронологічних дат або інтервалів часу;
- в) явища, що потребують дослідження протягом деякого проміжку часу;
- г) відповіді б і в.

74. Залежно від реєстрації фактів ряди бувають:

- а) моментні і неперервні;
- б) моментні і інтервальні;
- в) дискретні і неперервні;
- г) дискретні і ряди середніх.

75. Інтервальним рядом називають:

- а) ряд, рівні якого характеризують явище за певний період часу;
- б) такі ряди динаміки, які характеризують узагальнюючі показники розвитку явища;
- в) такі ряди динаміки, рівні яких фіксують стан явища на даний момент часу;
- г) такі ряди динаміки, які порівнюють розвиток певного явища зі станом цього явища на певний момент часу.

76. До дискретних рядів належать:

- а) моментні ряди;
- б) інтервальні ряди;

- в) ряди середніх;
- г) варіанти а, б, в.

77. Моментними рядами динаміки називають:

- а) такі ряди динаміки, які характеризують узагальнюючі показники розвитку явища;
- б) такі ряди динаміки, які визначають розвиток явища протягом тривалого, раніше встановленого для дослідження проміжку часу;
- в) такі ряди динаміки, рівні яких фіксують стан явища на даний момент часу;
- г) такі ряди динаміки, які порівнюють розвиток певного явища зі станом цього явища на певний момент часу.

78. Інтервальним рядом динаміки є:

- а) вартість основних виробничих засобів підприємства станом на 01.01. року;
- б) випуск продукції підприємства по місяцям;
- в) відповіді а і б;
- г) правильної відповіді немає.

79. Зрівняність ряду динаміки шляхом, при якому враховується сутність та мета явища, досягається однорідність економічного змісту показників ряду, називається:

- а) однаковий підхід до одиниць сукупності;
- б) забезпечення однакової повноти охоплення різних частин явища;
- в) єдиної методології розрахунку рівнів динамічного ряду;
- г) приведення рядів динаміки до однієї основи.

80. Суттю показника ряду динаміки, який називається абсолютним приростом, є:

- а) показує, на скільки взятий рівень відрізняється від рівня, взятого за базу порівняння;
- б) характеризує швидкість змін рівнів ряду і розраховується як відношення взятого рівня до попереднього;
- в) відповідає швидкості зміни рівнів ряду і розраховується як різниця рівнів ряду;
- г) характеризує вагомість кожного відсотка приросту.

81. Індекс – це:

- а) узагальнюючий відносний показник, який виражає співвідношення величин складного економічного явища, що складається з адитивних елементів;
- б) абсолютний показник, який виражає зміну економічного явища у часі та просторі;
- в) узагальнюючий відносний показник, який виражає співвідношення величин складного економічного явища, що складається з елементів безпосередньо неадитивних;

г) абсолютний показник, який виражає зміну елементів складного економічного явища у часі та просторі.

82. За ступенем охоплення одиниць сукупності індекси поділяються на:

- а) базисні та ланцюгові;
- б) індивідуальні та зведені (загальні);
- в) агрегатні та середні з індивідуальних індексів;
- г) індекси об'ємних та якісних показників.

83. За характером досліджуваних об'єктів індекси поділяються на:

- а) індивідуальні та зведені;
- б) агрегатні та середні з індивідуальних індексів;
- в) базисні та ланцюгові;
- г) індекси об'ємних та якісних показників.

84. Залежно від бази порівняння індекси поділяються на:

- а) індекси об'ємних та якісних показників;
- б) базисні та ланцюгові;
- в) агрегатні та середні з індивідуальних індексів;
- г) індивідуальні та загальні.

85. Індекси, що характеризують зміну у динаміці величини окремого елемента складного явища, називаються:

- а) індивідуальними;
- б) субіндексами;
- в) базисними;
- г) ланцюговими.

86. Індекси, що характеризують зіставлення показників за географічними територіями, називаються:

- а) загальними;
- б) субіндексами;
- в) територіальними;
- г) ланцюговими.

87. Між базисними та ланцюговими індексами існує наступний зв'язок:

- а) прямиий;
- б) зворотний;
- в) добуток базисних індексів дорівнює ланцюговому останнього періоду;
- г) добуток ланцюгових індексів дорівнює базисному останнього періоду.

88. При розрахунку індексів використовуються наступні види статистичних середніх:

- а) арифметична і геометрична;
- б) арифметична і гармонійна;
- в) квадратична і гармонійна;
- г) геометрична і квадратична.

89. Існує взаємозв'язок між загальними індексами фізичного обсягу, цін та товарообороту:

а) загальний індекс товарообороту дорівнює добутку загального індексу фізичного обсягу та загального індексу цін;

б) загальний індекс фізичного обсягу дорівнює добутку загального індексу товарообороту та загального індексу цін;

в) загальний індекс цін дорівнює добутку загального індексу товарообороту та загального індексу фізичного обсягу;

г) загальний індекс товарообороту дорівнює сумі загального індексу фізичного обсягу та загального індексу цін.

90. Існує взаємозв'язок між індексами середнього рівня:

а) індекс фіксованого складу дорівнює добутку індексу змінного складу та індексу структурних зрушень;

б) індекс змінного складу дорівнює добутку індексу фіксованого складу та індексу структурних зрушень;

в) індекс структурних зрушень дорівнює добутку індексу фіксованого складу та індексу змінного складу;

г) індекс фіксованого складу дорівнює різниці індексу змінного складу та індексу структурних зрушень.

91. Регресією називають:

а) будь-який причинно-наслідковий зв'язок між ознаками;

б) показник функціонального зв'язку між ознаками;

в) вид залежності середньої величини результативної ознаки від факторної ознаки;

г) щільність зв'язку.

92. Прямолінійним зв'язком називають зв'язок, коли:

а) результативна ознака пов'язана з однією факторною;

б) результативна ознака пов'язана з багатьма факторними;

в) його можна описати рівнянням прямої;

г) його можна описати рівнянням кривої.

93. Кореляційний зв'язок – це такий зв'язок, коли:

а) зміні факторної ознаки на одиницю відповідає зміна результативної ознаки на суворо визначену величину;

б) при одному і тому ж значенні факторної ознаки зустрічаються різні значення результативної ознаки; при цьому, між ними існує таке співвідношення, що певній зміні факторної ознаки відповідають середні зміни результативної ознаки;

в) при одному і тому ж значенні факторної ознаки зустрічаються однакові значення результативної ознаки;

г) при одному і тому ж значенні факторної ознаки зустрічаються різні значення результативної ознаки; при цьому, між ними існує таке співвідношення, що певній зміні факторної ознаки не відповідають середні зміни результативної ознаки.

94. Кореляційний зв'язок, при якому значення результативної ознаки зменшується при збільшенні факторної ознаки, називається:

- а) прямим;
- б) пряmolінійним;
- в) зворотним;
- г) криволінійним.

95. Кореляційне відношення розраховується як:

- а) відношення міжгрупової дисперсії до середньої з внутрішньогрупових;
- б) відношення міжгрупової дисперсії до загальної;
- в) відношення середньої з внутрішньогрупових до загальної;
- г) відношення загальної дисперсії до міжгрупової.

96. Правило складання дисперсій полягає в тому, що загальна дисперсія розраховується як:

- а) різниця міжгрупової дисперсії та середньої з внутрішньогрупових дисперсій;
- б) сума міжгрупової та середньої з внутрішньогрупових дисперсій;
- в) відношення міжгрупової дисперсії до середньої з внутрішньогрупових дисперсій;
- г) різниця середньої з внутрішньогрупових дисперсій та міжгрупової дисперсії.

97. Лінійний коефіцієнт кореляції – це:

- а) вимірник тісноти кореляційного зв'язку при лінійній залежності;
- б) вимірник тісноти кореляційного зв'язку при криволінійній залежності;
- в) вимірник тісноти кореляційного зв'язку;
- г) вимірник тісноти зворотного кореляційного зв'язку.

98. Яка статистична характеристика визначається за формулою

$$r = \frac{\overline{xy} - \bar{x}\bar{y}}{\sigma_x \sigma_y} ?$$

- а) коефіцієнт детермінації;
- б) лінійний коефіцієнт кореляції;
- в) коефіцієнт Спірмена;
- г) кореляційне відношення.

99. Візуальний аналіз емпіричних даних, що відображають залежність між двома змінними дозволяє провести:

- а) метод найменших квадратів;
- б) кореляційне відношення;
- в) лінійний коефіцієнт кореляції;
- г) діаграма розсіювання.

100. У випадках, коли ознакам явища, що спостерігається, не вдається однозначно приписати ті чи інші значення для вимірювання тісноти зв'язку використовують:

- а) коефіцієнт детермінації;
- б) кореляційне відношення;
- в) лінійний коефіцієнт кореляції;
- г) коефіцієнт Фехнера.

101. Завданням статистики туризму є:

- а) вивчення ставлення громадян України до вступу до НАТО;
- б) характеристика динаміки та структури туристських потоків;
- в) дослідження якості страв у ресторанах;
- г) вивчення динаміки вантажних перевезень морським транспортом.

102. Основними напрямками статистичних досліджень внутрішнього туризму є:

- а) визначення кількості іноземних туристів;
- б) обчислення кількості зарубіжних туристів, їх розподіл за країнами, до яких зарубіжні туристи виїжджають;
- в) визначення кількості внутрішніх туристів, обсягів їх витрат; вивчення економічного впливу внутрішнього туризму.
- г) визначення кількості пов'язаних з туризмом закладів, їх місткості, категорійності, завантаженості.

103. Метою державних статистичних спостережень зі статистики туризму є збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних за діяльністю:

- а) дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, фінансово-кредитних установ;
- б) колективних закладів розміщування, торговельно-розважальних центрів;
- в) суб'єктів туристичної діяльності та автоперевізників;
- г) колективних закладів розміщування, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, туроператорів та турагентів.

104. Задачами статистичного вивчення туристських потоків є:

- а) кількісне оцінювання стану, інтенсивності та перспектив розвитку ТП;
- б) вивчення попиту на спортивні товари;
- в) дослідження доходів і витрат населення;
- г) дослідження якості страв у ресторанах.

105. Завданням статистики туризму є:

- а) характеристика фінансового стану підприємств туризму;
- б) удосконалення та проведення статистичного дослідження банківського сектору національної економіки;
- в) вивчення попиту на спортивні товари;
- г) дослідження доходів і витрат населення.

106. Основними напрями статистичних досліджень в'їзного туризму є:

- а) визначення кількості іноземних туристів, здійснення їх розподілу за: країною постійного проживання, тривалістю перебування, обсягом витрат;
- б) обчислення кількості зарубіжних туристів, їх розподіл за країнами, до яких зарубіжні туристи виїжджають;
- в) визначення кількості внутрішніх туристів, обсягів їх витрат;
- г) визначення кількості пов'язаних з туризмом закладів (готелів, санаторіїв тощо), їх місткості, завантаженості.

107. Метою державних статистичних спостережень зі статистики туризму є збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних за діяльністю:

- а) дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, фінансово-кредитних установ;
- б) колективних закладів розміщування, торговельно-розважальних центрів;
- в) суб'єктів туристичної діяльності та автоперевізників;
- г) колективних закладів розміщування, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, туроператорів та турагентів.

108. Загальний абсолютний приріст вартості перебування визначається за формулою:

- а) $\Delta p q = p_1 q_1 - p_0 q_0$;
- б) $\Delta p q (p) = p_1 q_1 - p_0 q_1 = (p_1 - p_0) q_1$;
- в) $\Delta p q (q) = q_1 p_0 - q_0 p_0 = (q_1 - q_0) p_0$;
- г) $\Delta' p q = (p_1 q_1 - p_0 q_0) / p_0 q_0$.

109. Завданням статистики туризму є:

- а) характеристика динаміки та структури туристопотоків;
- б) вивчення попиту на спортивні товари;
- в) дослідження доходів і витрат населення;
- г) дослідження якості страв у ресторанах.

110. Основними напрями статистичних досліджень в'їзного туризму є:

- а) визначення кількості іноземних туристів, здійснення їх розподілу за: країною постійного проживання, тривалістю перебування, обсягом витрат;
- б) обчислення кількості зарубіжних туристів, їх розподіл за країнами, до яких зарубіжні туристи виїжджають;
- в) визначення кількості внутрішніх туристів, обсягів їх витрат;
- г) визначення кількості пов'язаних з туризмом закладів (готелів, санаторіїв тощо), їх місткості, завантаженості; оцінювання економічного внеску цих закладів у економіку регіону.

111. Метою державних статистичних спостережень зі статистики туризму є збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних за діяльністю:

- а) дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, фінансово-кредитних установ;
- б) колективних закладів розміщування, торговельно-розважальних центрів;
- в) суб'єктів туристичної діяльності та автоперевізників;
- г) колективних закладів розміщування, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, туроператорів та турагентів.

112. Абсолютний приріст вартості перебування, обумовлений впливом зміни цін визначається за формулою:

- а) $\Delta pq(p) = p_1q_1 - p_0q_1 = (p_1 - p_0) q_1$
- б) $\Delta pq(q) = q_1p_0 - q_0p_0 = (q_1 - q_0) p_0$
- в) $\Delta' pq = (p_1q_1 - p_0q_0) / p_0q_0$
- г) $\Delta' pq(p) = (p_1q_1 - p_0q_1) / p_0q_0$

113. Завданням статистики туризму є:

- а) вивчення ставлення громадян України до вступу до НАТО;
- б) дослідження якості страв у ресторанах;
- в) аналіз внеску туризму в економіку країни;
- г) вивчення динаміки вантажних перевезень залізничним транспортом.

114. Основними напрями статистичних досліджень туристичної індустрії є:

- а) вивчення економічного впливу іноземного туризму;
- б) обчислення кількості зарубіжних туристів, їх розподіл за країнами, до яких зарубіжні туристи виїжджають, вивчення їх структури за тривалістю перебування;
- в) визначення кількості внутрішніх туристів, обсягів їх витрат;
- г) визначення кількості пов'язаних з туризмом закладів (готелів, санаторіїв тощо), їх місткості, завантаженості; оцінювання економічного внеску цих закладів у економіку регіону.

115. Метою державних статистичних спостережень зі статистики туризму є збирання, розроблення, узагальнення та поширення даних за діяльністю:

- а) дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, фінансово-кредитних установ;
- б) колективних закладів розміщування, торговельно-розважальних центрів;
- в) суб'єктів туристичної діяльності та автоперевізників;
- г) колективних закладів розміщування, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, туроператорів та турагентів.

116. Задачами статистичного вивчення туристських потоків є:

- а) розробка показників туристопотоку;

- б) удосконалення та проведення статистичного дослідження банківського сектору національної економіки;
- в) вивчення попиту на спортивні товари;
- г) дослідження доходів і витрат населення.

117. Завдання статистичного вивчення КЗР:

- а) організація та проведення статистичного спостереження за діяльністю КЗР;
- б) вивчення попиту на спортивні товари;
- в) дослідження доходів і витрат населення;
- г) дослідження якості страв у ресторанах.

118. Статистичні дані збірника «Туристична діяльність в Україні»

дозволяють:

- а) здійснювати індексний аналіз з використанням необхідного для дослідження рівня узагальнення інформації;
- б) вивчати показники діяльності автоперевізників;
- в) здійснювати комплексний аналіз витрат внутрішніх туристів;
- г) прогнозувати показники витрат і доходів резидентів.

119. У статистиці КЗР індекси використовують при дослідженні:

- а) динаміки загального часу перебування;
- б) середнього рівня транспортних витрат;
- в) моди та медіани;
- г) кореляції.

120. Завдання статистичного вивчення КЗР:

- а) публікація даних щодо КЗР;
- б) дослідження якості страв у ресторанах;
- в) характеристика динаміки та структури туристських потоків;
- г) вивчення динаміки вантажних перевезень морським транспортом.

121. Статистичні дані збірника «Туристична діяльність в Україні»

дозволяють:

- а) визначати абсолютний та відносний вплив чинників на зміну результативного показника;
- б) оцінювати рівень європейської інтеграції;
- в) вивчати показники діяльності торговельно-розважальних центрів;
- г) здійснювати комплексний аналіз витрат внутрішніх туристів.

122. Задачами статистичного вивчення туристських потоків є:

- а) публікація даних щодо ТП.
- б) вивчення купівельної спроможності;
- в) оцінка ринку туристичних послуг;
- г) дослідження якості страв у ресторанах.

123. Завдання статистичного вивчення КЗР:

- а) кількісне оцінювання стану, інтенсивності та перспектив розвитку КЗР з точки зору попиту й пропозиції;
- б) проведення статистичного спостереження за ТП;
- в) зведення та групування відвідувачів за суттєвими ознаками;

- г) кількісне оцінювання стану, інтенсивності та перспектив розвитку ТП.

124. Статистичні дані збірника «Туристична діяльність в Україні» дозволяють:

- а) скласти та аналізувати мультиплікативні моделі, які характеризують певні сторони діяльності КЗР;
- б) вивчати показники діяльності торговельно-розважальних центрів;
- в) оцінювати рівень європейської інтеграції;
- г) вивчати показники діяльності суб'єктів господарювання, що виготовляють туристичне спорядження.

125. Індекс сезонності – це:

- а) відсоткове відношення фактичних рівнів за однойменні місяці (квартали) до теоретичних;
- б) добуток індексу середньої ціни фіксованого складу та індексу середньої ціни структурних зрушень;
- в) єдність якісного і кількісного відображення певної властивості соціально-економічного явища чи процесу;
- г) порівняння різнойменних абсолютних величин: у чисельнику - обсяги певного явища (кількість подій, фактів), у знаменнику - обсяг середовища, якому це явище (подія) властиве.

126. Завдання статистичного вивчення КЗР:

- а) зведення матеріалів спостереження;
- б) удосконалення та проведення статистичного дослідження банківського сектору національної економіки;
- в) вивчення попиту на спортивні товари;
- г) дослідження доходів і витрат населення.

127. Характеристикою фізичного обсягу виробництва в статистиці КЗР є:

- а) кількість ночівель проведених розміщеними особами;
- б) фактичні витрати розміщених на один ліжко-день (людино-день) у середньому за рік;
- в) загальна вартість перебування всіх розміщених у закладах осіб протягом року;
- г) обсяг витрат всіх розміщених.

128. Зведений звіт про виїзд громадян України за кордон подається:

- а) Державною службою статистики України;
- б) суб'єктами туристичної діяльності;
- в) колективними засобами розміщування;
- г) Державною прикордонною службою України.

129. Характеристиками попиту, що знайшли відображення в формі № 1-туризм та в статистичних публікаціях, є:

- а) кількість реалізованих туристичних путівок;

- б) наявність спеціально обладнаних номерів (кімнат) для осіб з інвалідністю;
- в) кількість осіб, що перетнули державний кордон;
- г) кількість номерів.

130. Зведений звіт про іноземців та осіб без громадянства, які в'їхали в Україну подається:

- а) суб'єктами туристичної діяльності;
- б) колективними засобами розміщування;
- в) Державною митною службою України;
- г) Державною прикордонною службою України.

131. Характеристиками попиту, що знайшли відображення в формі № 1-туризм та в статистичних публікаціях, є:

- а) кількість туроднів за реалізованими туристичними путівкам;
- б) кількість осіб, що перетнули державний кордон;
- в) кількість номерів;
- г) кількість експонатів, що потребують реставрації.

6. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

- 1) в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація);
- 2) в аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні);
- 3) в аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача;
- 4) в аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові бали за реферати, статті, тези);
- 5) в аспекті самостійної діяльності: навчальний модуль: питання типу «есе»; вибіркові тести.

7. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Статистика в туризмі» є лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів, курсова робота.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, виконання курсової роботи та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам

нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни «Статистика в туризмі» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з «Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання

більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни «Статистика в туризмі» й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Іспит – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації)

За рівнем виділяють такі види контролю: самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський та міністерський.

Самоконтроль при вивченні дисципліни «Статистика в туризмі» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

8. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Методичне забезпечення

1. Силабус навчальної дисципліни.
2. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
3. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.
4. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання студента.
5. Перелік запитань для тестової перевірки знань (контрольної роботи).

10. Рекомендована література

основна

1. Єріна А.М. Статистика: підручник. К.: Знання, 2009. 484 с.
2. Єріна А.М., Пальян З.О. Теорія статистики: Практикум. 7-ме вид., стер. К.: Знання, 2009. 255 с.
3. Ковтун Н.В. Теорія статистики: курс лекцій, практикум. Київ: ІМЕКС. 2007. 276 с.
4. Кущенко О.І. Статистика туризму: Економічна статистика: навчальний посібник: за ред. В.М. Соболева. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017.
5. Мармоза А.Т. Теорія статистики. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 392 с.
6. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 344 с.
7. Підгорний А. З., Милашко О. Г. Статистика туризму: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2014. 204 с.
8. Ткач Є.І., Сторожук В.П. Загальна теорія статистики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. [3-тє вид.]. К.: Центр учбової літератури, 2009. 442 с.

допоміжна

1. Баран Р.Я., Жолоб Л.І., Кондур О.С., Крупа О.М. Статистика: Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вузів. Чернівці: ТОВ “Видавництво “Наші книги” 2008. 240 с.
2. Білецька І.М. Моніторинг тенденцій розвитку міжнародного туризму. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2016. Вип. 11. С. 41–46.
3. Височан, О. С. Співвідношення понять «подорожуючий», «відвідувач» і «турист»: міжнародний обліково-статистичний підхід. *Бізнесінформ*. 2013. № 3. С. 200-206.
4. Горкавий В.К. Статистика: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2012. 608 с.
5. Ковалевский Г.В. Статистика: учебник. Х.: ХНАГХ, 2012. 445 с.
6. Кущенко Е.И. Статистика: учеб.-метод. пособие. Харьков: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2010. 74 с.
7. Кущенко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник для студентів напрямів підготовки 6.030506 “Прикладна статистика” та 6.140103 “Туризм”. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2014. 74 с.
8. Кущенко О.І. Статистика туризму: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 79 с.
9. Лугінін О.Є. Статистика. Підручник. 2-е видання, перероблене та доповнене. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 608 с.
10. Мальська, М. П., Антонюк Н.В. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К.: Знання, 2008. – 661 с.

- 11.Матковський С.О., Гальків Л.І., Гринькевич О.С., Сорочак О.З. Статистика: Навчальний посібник. Львів: “Новий світ – 2000”, 2009. 430 с.
- 12.Методологічні положення зі статистики туризму / Наказ Державної служби статистики України 23.12.2011 р. № 372. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 13.Милашко, О. Г. Статистичне оцінювання доходів і витрат домогосподарств за даними системи національних рахунків. *Вісник соціально-економічних досліджень*: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. Одеса, 2008. Вип. 30. С. 247-253.
- 14.Милашко, О. Г. Колективні засоби розміщування як об’єкт статистичного вивчення. *Вісник соціально-економічних досліджень*: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. Одеса, 2014. Вип. 2 (53). С. 202-206.
- 15.Милашко, О. Г. Особливості статистичного спостереження в сфері туризму. *Вісник соціально-економічних досліджень*: зб. наук. пр. / голов. ред. М. І. Зверяков; Одеський нац. екон. ун-т. Одеса, 2011. Вип. 3 (43). С. 367-374.
- 16.Митний кодекс України. URL: <http://zakon2rada.gov.ua/lauvs/show/92-15>
- 17.Міжнародні рекомендації зі статистики туризму, 2008 рік. Організація Об’єднаних Націй. URL: http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/Seriesm_83rev1r.pdf
- 18.Опря А.Т. Статистика (з програмованою формою контролю знань). Математична статистика. Теорія статистики. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 472 с.
- 19.Осландер, М. А., Милашко О. Г. Статистичний моніторинг внеску туризму в економіку території. *Статистика України*. 2002. № 4. С. 49-52.
- 20.Підгорний, А. З., Милашко О.Г. Система національних рахунків: навчальний посібник. Одеса: ОДЕУ, 2009 р. 121 с.
- 21.Притула М.М, Онишко О.Є. Практикум із теорії статистики: Навч. посібник. Львів: Компакт – ЛВ, 2006. 224 с.
- 22.Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95/Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/324/95>
- 23.Рахман М.С. Статистика рынка товаров и услуг: учеб. пособие. Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2013. 176 с.
- 24.Семенова, К. Д. Статистика підприємств: навчальний посібник / К. Д. Семенова, Л. М. Карпенко. Одеса: Атлант, 2009. 348 с.
- 25.Статистична інформація. Державна служба статистики України; за ред. О.Г. Осауленко. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- 26.Статистична інформація. Веб-сайт статистики ООН. URL: <http://www.unisystem.org>

27. Статистична інформація. Веб-сайт Державної служби туризму і курортів. URL: [http:// www.tourism.gov. ua/ua/](http://www.tourism.gov.ua/ua/)
28. Тринько Р.І., Стадник М.Є. Основи теоретичної і прикладної статистики: навч. посібник. К.: Знання, 2011. 397 с.
29. Уманець, Т. В., Пігарев Ю.Б. Статистика: [навч. посіб.]. К.: Вікар, 2003. 623 с.
30. Ціхановська В.М., Ковальчук С.Я. Тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг в умовах посилення глобалізаційних процесів. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2015. Вип. 7. С. 86–89.
31. Штангрет А.М., Копилук О.І. Статистика: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
32. Щурик М.В. Статистика: Навч. посібн. 2-ге видання, оновлене і доповнене. Львів: “Магнолія-2006”, 2009. 545 с.
33. UNWTO World Tourism Barometer. Веб-сайт статистики ВТО. URL: <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm>

11. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/17325>
2. www.zacon.gov.ua - Законодавство України;
3. www.rada.gov.ua - Верховна Рада України;
4. www.kmu.gov.ua - Кабінет Міністрів України.
5. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Державна служба статистики України
6. www.nubip.edu.ua - Національний університет біоресурсів і природокористування України;
7. <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm> - UNWTO World Tourism Barometer. Веб-сайт статистики ВТО
8. www.tsaa.org.ua - Пошукові служби Інтернет.
9. www.greentour.com.ua – спілка Зеленого туризму.
10. www.icp.org.ua - Інститут розвитку.
11. <http://www.overia-tourism.com> - програмний комплекс «Оверія-Туризм» для туристичних агентств та туроператорів.
12. <https://www.booking.com> - міжнародна система бронювання готелів
13. <https://www.tpg.ua/> - національний туроператор «TPG»
14. <https://joinup.ua/poisk-tura-full/> - національний туроператор ТОВ «ДЖОІН АП!»
15. <https://www.accordtour.com/> - туроператор «Аккорд-тур»
16. <https://www.tui.ua/> - національний туроператор «TUI»